

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Festis SS. mense Decembri. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

uarijs, & Missalibus, mandauit, vt adhiberentur tantum Breuiaria Fratrum Minorum, vt scribit Radulphus *propof. 22.* indeque omnes libri Romæ de diuinis officijs fuere noui, & Franciscani; contra quos idem Radulphus acriter inuehit, quod plures Sanctos in Calendarium inuexerint, quam antea, & cum nouem Lectionibus; nullos ferè cum tribus, in præiudicium Psalterij.

6 Dixi, ex Micrologo, decreuisse Gregor. VII. officia nouem Lectionum, seu plena SS. Pontificibus Romanis Martyribus: quod tamen hodie non est de omnibus in usu; & negat Radulph. hunc usum *propof. 22.* Sed conciliari possunt hoc modo; quod vel Decretum Greg. VII. non fuit usu receptum; vel Romæ tantum; non ubique; vel per non usum deinde paulatim per 300. Annos, qui inter Micrologum, & Radulphum intercesserit, in aliquibus Festis abrogatum esse. Variorum horum rituum causam attulimus, *Sect. 3. c. 2. n. 1. pag. 16.*

7 Quod attinet ad auctores officiorum quando certos habuerimus, eosdem nominabimus. illos esse auctores putat regulariter Cornelius Schultingius *Tom. 3. Biblioth. Eccles. part. 1.* qui eorumdem SS. Festa decreuerunt. eorum enim auctoritate fuere composita, & edita.

8 Si que ex his nos fingerint traditioni Ecclesiæ, auctoritati Pij V. & Sedi Apostolicæ ea referuata esse intelligantur. Gregorius creditur eorum auctor, quorum nomina sunt in eiusdem Sacramentario.

9 Denique sequemur Ordinem mensium à Vigilia Sancti Andree, qui est Ordo Breuiarij in proprio Sanctorum: licet attineat ad finem mensis Nouembr.

De Festis Sanctorum mense
Decembri. Cap. II.

1 **D**ie 29. *Nouembris.* Vigilia S. Andree. Extat Decretum de Vigilijs Apostolorum apud Clem. *lib. 8. Const. Apost. cap. 39.* & Innocen. III. *de obseru. ieiun. cap. 2.* officij auctor Pius V. est, qui

Vigilijs omnibus addidit Homiliam super Euangelium Missæ, & Orationem eiusdem Missæ; nec antea fiebat de Vigilia, nisi in Missa; quod hoc loco satis sit semel dixisse. officium Missæ huius habetur in Antiphonario Sancti Gregorij, & Orationes in Sacramentario eiusdem Epistola, & Euangel. vt in Comite, seu Lectionario Sancti Hieronimi.

In Aduentu nihil fit de Vigilia, nisi in Missa, quia cedit Vigilia Fer. Aduentus digniori. Missa vero dicitur de Vigilia eum comm. Feriæ, & S. Saturnini; quibus additur quarta, *Fidelium*, si incidat in Feriam secundam, & quinta de B. V. iuxta Rubr. gener.

Saturnini. fiebat de eo officium in Breu. 1550. Vener. edito; nunc à Pio V. decreta est tantum eiusdem commemoratio Habentur Orationes Missæ omnes in Sacramentario S. Gregorij.

30. *Nouembris* Andree Apostoli Festum à primitiua Ecclesia, ex Clem. supra cit. quod Bonif. VIII. decreto firmanit, in honorem omnium Apostolorum. Vide Azor. *part. 2. lib. 1. cap. 24. initio.* Idem Bonifacius Duplicem stabiliiuit ritum. Epistola, & Euangelium vt in Comite Hieronymi. Officium Horarum à S. Gregorio L. qui eidem Apostolo impense addictus erat, fuit compositum, ex Beleth. *c. 164.* tamen Radulph. *propof. 12.* affirmat, Antiphonas à Gallis compactas. Officium Missæ, præter Communionem, habetur in Anriph. Gregoriano, & in Sacramentario Orationes omnes.

2. *Decembris.* Bibianæ Festum in Breuiar. M. S. antiquissimo Vaticano *Vol. 4753.* Simplex in Breuiar. 1550. Nunc Semiduplex ab Urbano VIII. An. 1628. à quo Oratio, & Lectiones propriæ.

4. *Barbaræ.* in Appendice Vatic. Sacramentarij Gregor. *Vol. 3806.* meminit Manuel *tit. de Ferijs.* testatur Radulph. *propof. 17.* à Teutonicis Festum fieri. Simplex erat in Breu. 1550.

5. *Sabbæ* in Breuiar. Vatic. 4760. Radulph. *cit. loco,* Romæ fieri scribit Simplex. in Breu. 1550.

6. *Nicolai Episc.* in Appendice cita

ta Gregoriana; Zonaras in vita Alexij alferit, hoc Festum institutum vndecimo seculo, hoc est, circa Ann. 110. S. Bernardus sermonem habuit in hoc Festo Manuel habet in *tit. de Ferijs*. Radulph. loco est. testatur, ab omnibus receptum. Semiduplex apud Durand. *lib. 7. c. 1.* Pius V. Homiliam legi iuxta Rubricas, & Lectiones 2. Noct. emendatiores, & breuiiores edi curauit. si transferrur, mutatur versum in Hymno: *Iste Confessor.*

7. Ambrosij. Ordinationis Festum est, quia obiit vt in Sabbato Sancto. in dicta Appendice Gregor. habetur, ratione obitus, in Aprili. Bonif. VIII. Decreto suo Doctores Ecclesie Duplici ritu coli precepit. officium de Communi, prater 2. Lectiones. Paulo ante Bonifacium Doctores quatuor Latini habuere officium Semid. apud Ordinem Minorum Ann. 1260. vt scribit Vuandingus in Anual. Minorum. In Hymno, *Iste Confessor*, mutatur versus tertius, vt in Breuiar. recognito.

8. Conceptionis B. Virg. à S. Nicolao habuisse ortum scribit Ribadeneira; sed vnde probat? puto falli, quia dicitur S. Nicolaus Pontificali veste indutus apparuisse Abbati Elimo, de quo S. Anselmus, & monuisse, vt celebraret hoc Festum Et Petrus quidem de Natal. *lib. 1. Catal. SS. cap. 41.* nominat, Nicolaum; sed Anselmus scribit de illo Pontifice; qui apparuit, vt anonymo; vnde ergo hausit nomē Pettus de Natalibus? quidquid sit; in Hispania primum celebratum esse hoc Festum Tritemius asserit sub S. Ildephonso; sed negat Salazar de *Conceptione Beate Virginis cap. 13. nu. 53.* & cum Bernardino Busto facit auctorem Gondifaluum Episcopum Tholosanum, qui paulo post Ildephonsum vixit, ante Annum 800. antequam Græci, & Latini celebrarent, & *ibidem num. 54.* id probat silius. Deinde Fridericus Patriarcha Aquileiensis in suis Ecclesijs Festum egit, qui obiit Anno 897. *ex libr. 4. Ligni vitæ.* In Anglia Anselmus Festum dixit, seu Elimus Abbas *ex lib. Ligni vitæ 5. cap. 103.* Anno 1109. tum ex Baron.

in *Martyrologio*. In Gallia dilatatum est circa Ann. 1145. Manuel commemorat. *tit. de Ferijs*. Ab Ordine Minorum ab anno 1263. celebrari decretum est ex Amal. Min. citatis supra, A Romanis ante annos trecentos fuisse celebratum Romæ, in domo Carmelitarum cum Cardinalium interuentu, Missa solemniter, & sermone de eodem Festo, singulis annis, tamquam de re annorum multorum ante se, scribit oculatus testis Ioan. Baconus in *4. dist. 2. quest. 4. art. 3.* Postea Sixtus IV. euulgauit in omnem Ecclesiam, Anno 1483. quare ducentis abhinc annis est Festum vniuersale Rom. Ecclesie: quod à Concilio quoque Basiliensi Ann. 1438. Sess. 36. fuerat approbatum. Duplex à Sixto IV. officium autem de Natiuitate dicitur, ex reuelatione Angelica, de qua scribit Anselmus, in *Epistola ad Episcopos Anglie*. Pius V. innouauit Lectiones: Clemens VIII. Duplex maius esse declarauit. Nonnulli, putant in 3. Antiphona ad Laudes pro: *exorta*: dici debere: *concepta*: sed vsu communi non muratur hoc verbum, & est commune Conceptioni, & Natiuitati, vt citè intelligenti patet.

10. Melchiadis ex Decreto Gregor. VII. citato à Microl. *cap. 43.* in Appendice Gregoriana. Simplex in Breu. M. S. & in edito 1550. Vbi fit de eo Festum 9. Lectionum dicitur VI II. Resp. *Domini prænemisi*, quia in Martyrologio multa quidem est passus; non tamen effudisse sanguinem dicitur, quod enunciat in Responsorio, *Hic est verè martyr.* &c. idcirco omittendo.

11. Damasi. in d. Appendice Gregor. & in Cod. Pameliano Sacram Gregor. cum Orationibus, alijs à nostris. Semiduplex à Pio V. cum officio proprio excepta Oratione, quæ habetur in Breu. M. S. & edito 1550. sub ritu Simplicis. si transfertur, muta versum tertium in Hymno, *Iste Confessor*.

13. Lucia. in Antiphonario, & Sacramentario S. Gregorij, sed post Gregorium, ex Pamelio *ibid.* Semid. apud Dur. & in Breu. 1521. Duplex à Pio V. addi-

addita Homilia ab eodem. Oratio Secreta & Postcommunio, discordant à citato Sacramentario Romæ edito: non autem à Codice Pameliano.

15. Eusebij Vercell. Ordinatio. nam obiit Kal. Augusti, & quia tunc fit commemoratio SS. Machab. Clem. VIII. assignavit hanc diem, Ioan. Stephano Ferrerio Episcopo Vercellenfi procurante. Sanct. Ambros. habuit duos sermones in eius laudem.

20. 21. De Vigilia, & Festo Sancti Thomæ Apostoli eadem, quæ diximus de sancto Andrea Apostolo. officium à Gelasio, ex Schulting. Oratio prima, & Secreta Missæ in Sacram. Gregor. Si Vigilia incidat in Feriam quatuor Temporibus, in Missa de quatuor Temporibus, fit commemoratio Vigiliæ: in officio nihil fit de Vigilia. At, cur non dicuntur duæ Missæ, de Temporibus, & de Vigilia? quia ambæ dicendæ forent post Nonam, nulla Hora mediante inter eas: quod non convenire docuimus Tomo 1. par. 1. tit. 7. n. 2. pag. 12. Si Festum S. Thomæ sit titulus Ecclesiæ, & occurrat in Dominic. quarta Adventus, tunc in Sabbato dici debent Antiphonæ ad Laudes Domin. quartæ cum Antiphona; *expectetur*, & in Feria secunda Antiphonæ eiusdem Feriæ; quia octava non fit amplius, & Rubrica præcepit in Sabbato eas dici, quæ occurrunt in ipso die S. Thomæ, si non transferuntur.

25. Anastasiæ. in Sacramentario, & Append. Greg. & non fit de ea, nisi in secunda Missa Natiuitatis.

De SS. Stephano, Ioanne, & innocentibus, vide supra *Sett. 6. cap. 6. pag. 91. & seq.*

29. Thomæ Cantuar. Calendarium Cisterciense editum Diuione An. 1617. tradit, obiisse die 25. Decemb. iisque diebus impeditis fieri Festum hac die. Ciaconius in Alex. III. scribit in Festo Innocentium ad aram fuisse percussum, sed Breuiar. Rom. die 29. occubuisse tradit, cui Magis est credendum. Festum circa Anno 1200. fuisse institutum scribit Continuator Sigeberti. Semidupl. in D. Barth. Gauant. Tom. II.

Breuiario M. S. auctor officij creditur Alex. III. à Schultin. Pius V. addidit Homiliam.

31. Siluestri in Sacram. S. Gregorij. Semidupl. in Breu. 1550. Duplex à Pio V. officium S. Gregorio, ex Cornel. Schultingio. habetur officium Missæ in cit. Sacrament. & in citato Antiphonario. in Comite S. Hieron. erat Euang. *Vigilate*.

De Festis Sanctorum Mense Ianuario Cap. III.

DE Octauis SS. Stephani, Ioan. & Innoc. diximus supra. *Sett. 6. cap. 6. pag. 92.*

5. Thelesphori. in Append. Greg. restituitque Festum Clem. VIII. vel potius instituit commemorationem.

11. Hygini in dicta Appendice Greg. Simplex in Breu. 1550.

14. Hylarij. in Appendice Gregor. Semid. à Pio V. qui & officium addidit. erat enim Simplex 1550. si Festum hoc transferatur. Versus erit: *Iustum deduxit, &c.* quia cessat ratio mutationis in concursu aliorum duorum Confessorum. Vbi vero est primæ Classis, diuidatur octaua Lectio in duas. In Hymno, *Iste Confessor*, mutatur tertius versus, vt in Breu. quæ mutatio fit etiam in sequenti Festo; quia ambo obiere extra hos dies: Hilarius, die 13. Paulus, die 10. Ianuarij.

Felicis in Pincis. in Comite S. Hieron. & in Sacrament. Greg. Simplex in Breu. M. S. officium à Paulino Nolano, ex Schult. Vbi fit de eo Festum 9. Lectio dicitur VIII. Respons. *Domine præuenisti*. quia non fuso sanguine mortuus est. Si sequens Festum transferatur, non mutantur Antiphonæ, & Versus pro S. Mauro; sed dicuntur, vt in communi, ita in Breuiario Urbano.

15. Pauli primi Eremitæ. in Append. Gregor. Simplex in Breu. 1550. Semidupl. à Pio V. cum officio.

Mauri Abb. in Missal. Vatic. vol. 4743. apud Teuton. ex Radulph. *proposit. 17.* Simplex in Breu. 1550. Lectio eiusdem Clem. VIII.

H

16. Mar-